

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут інженерної механіки та робототехніки

Кафедра технічної механіки, інженерної та комп'ютерної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

інженерної механіки та робототехніки

Леся ШКІЦА

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень Перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 13 Механічна інженерія
(номер і назва галузі знань)

Спеціальність 133 /G11 Галузеве машинобудування
(код і назва спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації за наявності)

Освітня програма Підйомно-транспортні та будівельні машини і обладнання

Статус дисципліни _____
обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

Мова викладання _____
українська

2025 р.

Розробник(и):

канд. іст. наук, доцент
кафедри суспільних наук

vasyl.pedych@nung.edu.ua

 Василь ПЕДИЧ

Схвалено на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

Завідувач кафедри суспільних наук

 Михайло ПАЛАГНЮК

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри технічної механіки, інженерної та комп'ютерної графіки

 Василь ПОПОВИЧ

Гарант ОПП першого рівня вищої освіти спеціальності «133 /G11 Галузеве машинобудування»

 Василь ПОПОВИЧ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p><i>Метою викладання та вивчення дисципліни</i> є формування цілісного та системного бачення визначальних закономірностей та тенденцій розвитку української державності.</p> <p>Зазначена мета передбачає розв'язання таких основних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння наукової періодизації історії України, характерних рис та особливостей, визначальних подій та явищ періодів вітчизняного історичного поступу; • формування системних знань про історію творення української державності, усвідомлення останньої як самобутнього й унікального соціально-історичного явища в генезі світового співтовариства; • розуміння основних тенденцій, закономірностей й особливостей розвитку державно-політичних, соціально-економічних та духовно-культурних процесів в історії творення української державності; • опанування базових історичних, політологічних, економічних, релігієзнавчих та культурологічних понять і категорій; • вироблення навичок самостійного мислення та вміння давати власну обгрунтовану оцінку зазначеним вище взаємопов'язаним процесам творення української державності як в минулому, так і в сучасності. <p>Зміст курсу побудований в проблемно-концептуальному плані, складається з двох змістових модулів, 24 год лекцій, 16 год семінарських занять.</p> <p>Головні проблеми курсу: періоди історії українського державотворення; політичні, соціально-економічні та духовно-культурні процеси в історії творення української державності.</p>
<p>Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі</p>	<p>https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=3456</p>
<p>Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити</p>	<p>Знання шкільного програмового матеріалу з історії України</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>ЗП.02 Основи академічного письма</p> <p>ЗП 03 Іноземна мова</p> <p>ЗП 04 Правознавство</p> <p>ЗП 05 Психологія та соціальна комунікація</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН 1.Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.</p> <p>РН 11. Вільно спілкуватися з інженерним співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовами.</p>

Компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення.</p> <p>ЗК 3.Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 6 Здатність проведення досліджень на певному рівні.</p> <p>ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 8.Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (softskills)	<p>Самостійність: здобувачі навчаються самостійно виконувати завдання, приймати власні рішення без необхідності постійної спрямованості з боку інших учасників.</p> <p>Організаційні навички: кожен здобувач має вміти організувати своє робоче середовище, керувати своїми ресурсами та засобами, дотримуватися графіків та виконувати завдання вчасно. Це розвиває вміння планувати та організувати свою роботу.</p> <p>Критичне мислення: здобувачі навчаються аналізувати проблеми, шукати ефективні рішення, оцінювати та вдосконалювати свою роботу.</p> <p>Комунікація: в процесі навчання студенти обмінюються інформацією, консультують, підтримують один одного, обговорюють результати.</p> <p>Креативність: використання історичної інформації може спонукати студентів до творчого мислення та знаходження нових, ефективних рішень.</p> <p>Терпимість до помилок: в процесі навчання не уникнути помилок, і вивчення історії допомагає студентам розвивати терпимість до пошуку та виправлення помилок.</p>

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. щодо відвідування занять та поведінки на них

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68):

- відвідування занять є **обов'язковим**;
- студенти повинні приходити на заняття **вчасно**. Запізнення на заняття неприпустиме, якщо воно не пов'язане з непередбачуваними обставинами. Якщо студент має невідкладні справи, які перешкоджають йому прибути вчасно, то він повинен заздалегідь повідомити викладача. Пізніше прибуття на заняття може бути розцінене як пропуск заняття без поважної причини. У випадку систематичних запізнень може бути запроваджено додаткові вимоги до студента щодо відвідування занять;
- під час занять та консультацій мобільні телефони повинні бути переведені в беззвучний режим з метою забезпечення сприятливого середовища для навчання та уникнення дистракції уваги учасників занять. Наявність активних мобільних телефонів на заняттях може перешкоджати процесу навчання, заважати спілкуванню та порушувати зосередженість здобувачів освіти;
- під час занять, за винятком контрольних заходів, дозволяється використання різноманітних джерел інформації та засобів її пошуку, що може допомогти здобувачам знайти різноманітні підходи до розв'язання завдань та поглибити свої знання у галузі, а також навчитися вибирати якісну та надійну інформацію з правильних та довірених джерел;
- студенти повинні бути активними учасниками занять та виконувати необхідний мінімум навчальної роботи. Необхідно ставитись до занять з відповідальністю та зацікавленістю, взаємодіяти з викладачем та іншими студентами, дотримуватись вимог до виконання завдань та звітів. Неприйнятно приходити на заняття недбало підготовленими. Заохочення – бонусні бали за активну участь у дискусіях на заняттях;
- правила роботи в режимі відеоконференцій: а) здобувачі освіти мають дотримуватись правил роботи в режимі відеоконференцій; приєднання до відеоконференцій повинно виконуватись тільки з корпоративних акаунтів (у випадку використання засобу відоконференційMeet) та відбуватись за допомогою камери, яка повинна бути ввімкнена протягом усього заняття; під час приєднання до конференції здобувачі освіти повинні себе ідентифікувати у форматі Ім'я та Прізвище; б) під час відеоконференцій не дозволяється використовувати засоби зняття екрану, а також будь-які інші програми, які можуть порушити збереження конфіденційної інформації; в) під час відеоконференцій необхідно дотримуватись етики та поважати права інших учасників занять; забороняється поводити себе агресивно, використовувати ненормативну лексику, розмовляти голосно поза чергою, коментувати непов'язані з темою заняття питання; г) здобувачі освіти повинні використовувати функцію «Підняти руку» в разі бажання взяти слово

чи задати питання; викладач має право визначити порядок надання слова та обрати учасника, який має перевагу в заданні питання; д) забороняється розповсюджувати посилання на відеоконференції без дозволу викладача; в разі порушення правил роботи в режимі відеоконференцій викладач має право відключити здобувача освіти від конференції.

2. щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Основні правила академічної доброчесності для студентів з дисципліни: здобувачі повинні дотримуватися правил і норм академічної доброчесності під час виконання усіх видів робіт відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ (від 05.04.2022р., наказ №73) (<http://surl.li/awpyn>):

- **самостійність при виконанні письмових робіт:** здобувачі повинні виконувати роботи самостійно та не допускати списування або залучення інших осіб до виконання завдання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- **дотримання правил тестування:** здобувачі повинні дотримуватися правил при проходженні тестового контролю та не допускати обміну відповідями з іншими студентами. Заборонено використання будь-яких електронних пристроїв, зокрема, мобільних телефонів та планшетів під час проходження тестів;
- **достовірність даних:** студенти повинні надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень;

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (тест, письмова робота, екзамен); повторне проходження освітнього компонента.

3) щодо оцінювання

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять, оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);
- підсумковий/семестровий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного та семестрового контролю;
- поточний контроль включає оцінювання студентів під час семінарських занять, які оцінюються кожне у 10 балів; загальна кількість занять – 8;
- модульний контроль проводиться у вигляді тестів різного виду. Тести складаються з 20 завдань та обмежені за часом їх виконання. Студент має тільки одну спробу для виконання тестових завдань. За правильне виконання тестових завдань студент отримує 20 балів.
- Для отримання підсумкового/семестрового контролю (залік) здобувач освіти повинен мати:
- відсутність заборгованості із лекційних та семінарських занять;

- пройдені модульні тести;
- поточний рейтинг має бути не менш ніж 50 (60) балів.

Семестрова оцінка виставляється у 100 бальній системі.

Під час проведення дистанційних занять поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за допомогою дистанційних технологій, а також шляхом оцінювання завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі.

Результати поточного контролю обліковуються та регулярно доводяться до відома здобувачів за допомогою:

- внесення інформації до електронного журналу АСУНП «Деканат» (відповідно до [наказу від 16.10.2020 р., № 248](#));

Підсумкові результати поточного контролю за виконанням здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану будуть доведені до відома здобувачів не пізніше дати проведення останнього навчального заняття із дисципліни.

Семестровий контроль проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Уразі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контроль здійснюються відповідно до «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022р. (наказ №262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Перескладання будь-яких контрольних заходів передбачено тільки за наявності документально підтверджених вагомих причин відсутності на заняттях.

На початку семестру на першій лекції або семінарському занятті викладач повідомляє студентам про форми контролю, критерії оцінювання, терміни контрольних заходів відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ (<https://cutt.ly/LGf3Uls>), Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань студентів та визначення рейтингу студентів» (<https://cutt.ly/TWEB1is>), Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://cutt.ly/Qhx9FLB>), Положення про порядок проведення екзаменів та диференційованих заліків (<https://cutt.ly/okWNURB>).

35) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті

Результати неформального навчання можуть бути визнані та перераховані як частина оцінюваних активностей, ПОЛОЖЕННЯ про порядок визнання результатів отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ (<https://griml.com/Ew5zh>) у разі пред'явлення сертифікату про успішне завершення курсу (з вказаною оцінкою) та у випадку, якщо теми онлайн-курсу, тренінгу-курсу відповідають навчальним елементам дисципліни. Приклади курсів, елементи яких можуть бути визнані та зараховані як оцінювані активності: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/novitnia-istoriya-ukrayiny/>

б) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитися з документом можна за покликанням <http://surl.li/wzkepe>

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Історія української державності» згідно з чинним РНП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього	Розподіл по семестрах	
		Семестр I	Семестр
Кількість кредитів ECTS	3	3	
Кількість модулів	1	1	
Загальний обсяг часу, год	90	90	
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	40	40	
лекційні заняття	24	24	
семінарські заняття	16	16	
практичні заняття	-	-	
лабораторні заняття	-	-	
Самостійна робота, год	50	50	
Форма семестрового контролю	диф. залік	диф. залік	

3.2. Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Історія української державності» характеризує таблиця 2

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
			Порядковий номер
М 1	Історія української державності	24	
ЗМ1	<i>Періоди історії українського державотворення</i>	8	
Т. 1	Вступ до курсу. Від краю до держави: назва, символіка, територія, кордони України 1. Предмет, завдання та структура дисципліни. 2. Україна: назва крізь віки. 3. Українські національно-державні та територіальні символи. 4. Формування кордонів України.	2	
Т.2	Княжа держава. Українська козацько-гетьманська держава 1. Київська Русь. 2. Галицько-Волинська держава (Королівство Руське). 3. Запорозька Січ. 4. Українська козацька держава – Гетьманщина.	2	
Т.3	Українська держава в період національно-демократичної революції 1917–1921 рр. Карпатська Україна 1. Українська Народна Республіка доби Центральної Ради та Директорії. 2. Гетьманат П. Скоропадського «Українська Держава». 3. Західноукраїнська Народна республіка. 4. Карпатська Україна.	2	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
			Порядковий номер
Т.4	<p>УРСР в період радянської командно-адміністративної системи (1920-ті–1980-ті рр.). Відродження та утвердження української держави</p> <p>1.Становище Української РСР в період сталінізму, хрущовської відлиги, загострення кризи радянської системи.</p> <p>2.Шлях України до незалежності.</p> <p>3.Стартові умови та початкові кроки розгортання державотворчого процесу.</p> <p>4.Українські революції кінця ХХ – початку ХХІ ст. – чинники демократизації української держави.</p>	2	
ЗМ 2		16	
Т. 5	<p><i>Політичні, соціально-економічні та духовно-культурні процеси в історії творення української державності</i></p> <p>Політичні процеси державотворення в Україні кінця ХХ – початку ХХІст.</p> <p>1.Вибори Верховної Ради та президента України.</p> <p>2.Формування та розвиток багатопартійності.</p> <p>3.Конституційний процес: основні періоди та особливості.</p> <p>4.Формування концепції зовнішньополітичного курсу.</p>	2	
Т. 6	<p>Україна в геополітичному просторі Європи та світу ХХІ ст.</p> <p>1.Особливості геополітичного становища України.</p> <p>2.Україна та міжнародні організації в умовах глобальних проблем сучасного світу.</p> <p>3.Європейський вектор зовнішньої політики України.</p> <p>4.Україна – НАТО: євроатлантична інтеграція України.</p>	4	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
			Порядковий номер
Т. 7	<p align="center">Воєнна історія: від давнини до російсько-української війни ХХІ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Військова справа та війни княжої доби (Х–ХІІІ ст.). 2. Військова справа та війни литовської доби (ХІV–ХVІ ст.). 3. Українське військо та війни доби козащини (ХVІ ст.–1775). 4. Воєнна історія Української революції 1917–1921 рр. 5. Україна та українці в роки Другої світової війни. 6. Російсько-українська війна ХХІ ст. (2014 – нинішній час). 	4	
Т. 8	<p align="center">Особливості економічної політики, проблеми радикальних економічних реформ в Україні ХХІ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На шляху творення національної економіки (1991 – перша половина 1994). 2. Шляхом радикальних економічних реформ (друга половина 1994–2004). 3. Соціально-економічний розвиток (2005–2014, 2014 – нинішній час). 	2	
Т. 9	<p align="center">Культурні процеси українського державотворення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура княжої доби (ІХ – перша половина ХІV ст.). 2. Українська культура в литовсько-польський період (друга половина ХІV – перша половина ХVІ ст.). 3. Українська культура козацької доби (ХVІ–ХVІІІ ст.). 4. Національно-культурне відродження (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.). 5. Культура доби Української революції 1917–1921 рр. 6. Становище української культури в радянський період (1920-ті–1980-ті рр.). 	2	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
			Порядковий номер
	7.Тенденції розвитку сучасної української культури.		
Т. 10	<p align="center">Релігійно-церковні чинники у творенні української державності</p> <p>1.Становлення та розвиток релігії на українських землях з давніх часів до XVII ст. 2.Становище релігії та церкви в Україні у XVIII–XIX ст. 3.Релігійно-церковні процеси в Україні у XX–XXI ст.</p>	2	

Всього:модуль – 1; змістових модулів – 2.

3.3. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять дисципліни «Історія української державності» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми семінарських занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
М 1	Історія української державності	16	
<i>ЗМ1</i>	<i>Періоди історії українського державотворення</i>	4	
С. 1	<p align="center">Вступ до курсу. Від краю до держави: назва, символіка, територія, кордони України. Княжа держава. Українська козацько-гетьманська держава</p> <p>1. Предмет, завдання та структура дисципліни. 2. Україна: назва кризь віки. Українські національно-державні та територіальні символи.</p>	2	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	<p>3. Київська Русь та Галицько-Волинська держава: історична періодизація розвитку; організація державної влади; історичне значення.</p> <p>4. Гетьманщина (Військо Запорозьке): адміністративно-територіальний поділ; організація державної влади; особливості правління Б. Хмельницького, П. Дорошенка, І. Мазепи.</p> <p>5. Основні положення Конституції П. Орлика (1710).</p>		
С. 2	<p align="center">Українська держава в період національно-демократичної революції 1917–1921 рр. Карпатська Україна. УРСР в період радянської командно-адміністративної системи (1920-ті–1980-ті рр.). Відродження та утвердження української держави</p> <p>1. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення українців: Універсали Української Центральної Ради (УЦР).</p> <p>2. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Української Держави П. Скоропадського.</p> <p>3. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності: Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР); Директорія УНР.</p> <p>4. Стартові умови та початкові кроки розгортання державотворчого процесу в Україні.</p> <p>5. Українські революції кінця ХХ – початку ХХІ ст. (Революція на граніті, Помаранчева революція, Революція гідності): суть, причини, наслідки.</p>	2	
ЗМ 2	<i>Політичні, соціально-економічні та духовно-культурні процеси в історії творення української державності</i>	12	
С. 3	Політичні процеси державотворення в Україні кінця ХХ – початку ХХІст.	2	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	<p>1. Парламентські вибори в період 1990–2019 рр. в Україні: особливості виборчої системи; розклад політичних сил; вплив на загальну ситуацію в країні.</p> <p>2. Здобутки та прорахунки діяльності президентів України.</p> <p>3. Характерні риси формування та розвитку багатопартійності.</p> <p>4. Періодизація та особливості конституційного процесу.</p> <p>5. Еволюція пріоритетів зовнішньополітичного курсу української держави.</p>		
С. 4	<p>Україна в геополітичному просторі Європи та світу ХХІ ст.</p> <p>1. Особливості геополітичного становища України.</p> <p>2. Україна та міжнародні організації в умовах глобальних проблем сучасного світу.</p> <p>3. Європейський вектор зовнішньої політики України.</p> <p>4. Україна – НАТО: євроатлантична інтеграція України.</p>	2	
С.5	<p>Воєнна історія: від давнини до російсько-української війни ХХІ ст.</p> <p>1. Військова справа та війни княжої доби (Х–ХІІІ ст.).</p> <p>2. Українське військо та війни доби козаччини (ХVІ ст.–1775).</p> <p>3. Воєнна історія Української революції (1917–1921 рр.).</p> <p>4. Російсько-українська війна ХХІ ст. (2014 – нинішній час).</p>	2	
С. 6	<p>Особливості економічної політики, проблеми радикальних економічних реформ в Україні ХХІ ст.</p> <p>1. Проблеми творення національної економіки в 1991 – першій половині 1994 рр.</p>	2	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	2. Досягнення та прорахунки процесу радикальних економічних реформ (друга половина 1994–2004). 3. Пріоритети соціально-економічного розвитку (2005–2014, 2014 – нинішній час).		
С. 7	Культурні процеси українського державотворення 1. Умови розвитку, галузі та основні досягнення культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави. 2. Умови розвитку, галузі та основні здобутки української культури в литовсько-польський період (друга половина XIV–перша половина XVI ст.). 3. Українська культура козацької доби (XVI–XVIII ст.). 4. Національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.): умови, етапи та основні прояви в Наддніпрянській Україні та на західноукраїнських землях. 5. Позитивні та негативні тенденції в розвитку сучасної української культури.	2	
С. 8	Релігійно-церковні чинники у творенні української державності 1. Становлення та розвиток релігії на українських землях з давніх часів до XVII ст. 2. Становище релігії та церкви в Україні у XVIII–XIX ст. 3. Релігійно-церковні процеси в Україні у XX–XXI ст.	2	

Всього: модуль – 1; змістових модулів – 2.

3.4. Завдання для самостійної роботи студента

Таблиця 4 – Зміст самостійної роботи

<i>Найменування показників</i>	<i>Всього</i>	<i>Семестр1</i>
Виконання курсового проекту (роботи)	-	-
Виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-

Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	30	30
Підготовка до семінарських занять та контрольних заходів	10	10
Підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-
Підготовка до іспиту	-	-
Самостійна робота, год, у т.ч.	50	50

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
М 1	Історія української державності	30	
ЗМ1	<i>Періоди історії українського державотворення</i>	8	
Т. 1	Вступ до курсу. Від краю до держави: назва, символіка, територія, кордони України 1. Формування кордонів України з Польщею, Росією, Румунією, Молдовою, Білоруссю та на Закарпатті.	1	
Т. 2	Княжа держава. Українська козацько-гетьманська держава 1. Причини та наслідки роздробленості Київської Русі. 2. Особливості Запорозької Січі як форми держави. 3. Демократичні та авторитарні засади функціонування Гетьманщини.	2	
Т. 3	Українська держава в період національно-демократичної революції 1917–1921 рр. Карпатська Україна 1. Причини і передумови Української національно-демократичної революції 1917–1921 рр. 2. Характер та значення Акту злуки УНР та ЗУНР.	2	1-4

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	<p>3. Причини поразки національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.</p> <p>4. Карпатська Україна: від автономної Підкарпатської Русі до проголошеної самостійної держави.</p>		
Т. 4	<p>УРСР в період радянської командно-адміністративної системи (1920-ті–1980-ті рр.). Відродження та утвердження української держави</p> <p>1. Становище Української РСР в період сталінізму, хрущовської відлиги, загострення кризи радянської системи.</p> <p>2. Здобутки періоду перебудови для України.</p> <p>3. Причини прийняття Декларації про державний суверенітет України (1990).</p> <p>4. Сутність перехідного періоду після проголошення незалежності України.</p>	3	
<i>ЗМ 2</i>	<i>Політичні, соціально-економічні та духовно-культурні процеси в історії творення української державності</i>	22	
Т. 5	<p>Політичні процеси державотворення в Україні кінця ХХ – початку ХХІст.</p> <p>1. Причини та наслідки скасування статті 6-ої Конституції СРСР (1977) про керівну та спрямовуючу роль КПРС у суспільстві.</p> <p>2. Фактори, що сприяли та перешкоджали розвитку багатопартійності в Україні.</p> <p>3. Причини тривалого періоду прийняття Конституції України (1996).</p> <p>4. Концептуальні засади зовнішньої політики в Декларації про державний суверенітет України (1990).</p>	4	
Т. 6	<p>Україна в геополітичному просторі Європи та світу ХХІ ст.</p> <p>1. Еволюція позиції України щодо структур СНД.</p> <p>2. Міфи щодо НАТО, які поширювала радянська ідеологічна система та певні політичні кола в Україні.</p> <p>3. Групи обмежувальних заходів ЄС у відповідь на агресію Росії проти України.</p>	4	

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	4. Документи, ухвалені Парламентською асамблеєю Ради Європи (ПАРЄ) в контексті реагування на агресію РФ проти України.		
Т. 7	<p align="center">Воснна історія: від давнини до російсько-української війни ХХІ ст.</p> <p>1. Військова справа та війни литовської доби (XIV–XVI ст.).</p> <p>2. Військове мистецтво козаків.</p> <p>3. Бойові дії УПА проти німецьких окупантів.</p> <p>4. Причини відносно легкого захоплення Росією Криму в 2014 р.</p> <p>5. Причини провалу планів путінської Росії «Київ за три дні».</p>	4	
Т. 8	<p align="center">Особливості економічної політики, проблеми радикальних економічних реформ в Україні ХХІ ст.</p> <p>1. Моделі переходу від директивної економіки до ринкової.</p> <p>2. Економічна спадщина Україні від СРСР та породжені нею проблеми.</p> <p>3. Причини вибору Україною шляху т. зв. шокової терапії в економіці в перші роки незалежності.</p> <p>4. Наслідки приватизації в Україні.</p>	3	
Т. 9	<p align="center">Культурні процеси українського державотворення</p> <p>1. Культура доби Української революції 1917–1921 рр.</p> <p>2. Становище української культури в радянський період (1920-ті–1980-ті рр.).</p> <p>3. Сутність та наслідки процесу комерціалізації культури.</p> <p>4. Порівняльна характеристика елітарної культури («культури відкритих запитань») та масової («культури готових відповідей»).</p>	3	
Т. 10	<p align="center">Релігійно-церковні чинники у творенні української державності</p> <p>1. Релігійні вірування та звичаї літописних слов'ян.</p> <p>2. Православна церква в період татарської навали.</p> <p>3. Роль в національно-релігійному житті</p>	4	

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
	XVI–XVII ст. братських релігійних організацій. 4. Релігійно-церковна політика радянської влади. 5. Сутність релігійної толерантності та наслідки для суспільства її відсутності.		

Самостійна робота студентів – 50 год: опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях, – 10 год; опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення, – 30 год; підготовка до семінарських занять та контрольних заходів – 10 год.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Основна література

1. Білоус Л. В., Педич В. П. Історія української державності: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2025. 489 с.

2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2021. 432 с. <http://resource.history.org.ua/item/0016145>

3. Педич В. П., Білоус Л. В. Історія України та української культури: конспект лекцій (у завданнях, запитаннях і відповідях). Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 390 с.

https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=476381

4. Педич В. П., Білоус Л. В. Історія України та української культури: методичні вказівки для вивчення дисципліни. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 583 с. (подано понад 2500 тестових завдань).

https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=47484

5. Пуйда Р. Б. Історія України та української культури: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 184 с.

https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=476138

4.2. Додаткова література

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник. 7-е вид. Стереот., К.: ВЦ «Академія», 2018.

2. Бзунько Г. Б., Петруня-Пилявська Н. А., Білоус Л. В. Створення системи закладів вищої освіти у Східній Галичині (1867–1914 рр.). *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, 2022. Випуск 10(129). С. 6–13. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2022-10>

3. Бзунько Г. Б., Білоус Л. В. Політика Австро-Угорщини у сфері вищої освіти у Східній Галичині (1867–1914). *Теоретико-практичні аспекти розвитку науки, освіти та суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-*

практичної конференції 28 квітня 2023 року. Рівне: ЦФЕНД, 2023. С. 78–81.
<https://www.economics.in.ua/2023/04/28-2023.html>

4. Білоус Л. Гуманітаризація вищої технічної освіти України: дослідження у вітчизняній науковій періодиці. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького держ. педагог. ун-ту імені І. Франка*. Дрогобич, 2022. Вип. 51. с. 424–432.
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-66>

5. Білоус Л. В. Інформаційна безпека України в умовах воєнного стану: історіографія проблеми. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. К.: Видавничий дім «Інтернаука». 2025. Вип. 1(168). С. 55–63.
<https://doi.org/10.25313/2520-2057-2025-1-10614>

6. На шляху до свободи: 1848 рік в українській галицькій історіографії (до Першої світової війни). *Międzynarodowa historia i etnografia polska i środkowo-europejskie jej końca XVIII i początki XX wieku*. Gdańsk, 2020. С. 137–150.

7. Педич В. П. Проблематика польсько-українських взаємин у колі наукових зацікавлень Львівської історичної школи Михайла Грушевського. Українські та польські інтелектуали в другій половині XIX ст. – першій третині XX століття: співпраця, конфлікти, рецепція: колективна монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 253–342.

8. Педич В. П. Хмельниччина в дослідженнях львівських учнів Михайла Грушевського. *Спільна спадщина. Річ Посполита обох народів в польській і українській історичній думці XIX і XX ст.: колективна монографія / за редакцією Віталія Тельвака, Лідії Лазурко та Павла Серженги*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 203–220.

9. Педич В., Степанчук Ю. Рецепція постаті Михайла Грушевського у діаспорній історіографії: нове історіографічне осмислення [Рец.:] Сабінський М. *Постать Михайла Грушевського в українській закордонній історіографії 1940–1980-х рр.* Х.: Мачулін, 2024.

264 с. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Наукові записки. Серія Історія. Випуск 48. Вінниця, 2024. С. 147–155.

10. Telvak Vitalii, Pedych Vasyl, Telvak Viktoria. *Historical school of Mykhailo Hrushevsky in Lviv: formation, structure, personal contribution*. *Studia Historiae Scientiarum*. 2021. Vol. 20. P. 239–261. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57316182300>

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Відносини Україна – ЄС. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/Ukraine-eu/relations>

2. Війна Росії проти України: відповідь НАТО. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729380/EPRS_ATAG\(2022\)729380_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729380/EPRS_ATAG(2022)729380_XL.pdf)

3. Закон України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3894-20#Text>

4. Пам'яті жертв політичних репресій присвячується.
<http://www.reabit.org.ua/files/store/Xmel.5.pdf>

5. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text>

6. Розширений коментар таблиці історичної періодизації третього періоду російсько-української війни. URL: <https://drive.google.com/file/d/1GKxqAy78cMwtQzikX77z6XJhTwQ26Ncg/view?usp=sharing>

7. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Збірник статей
http://www.hisnory.org.ua/JournALL/xxx/xxx_2021_17/xxx_2021_17.pdf

8. Український інститут національної пам'яті. Інформаційні матеріали до 10-ої річниці від початку російсько-української війни. URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/rosiysko-ukrayinska-viyna-istorychnyy-kontekst/informaciyni-materialy-do-10-oyi-richnyci-vid-pochatku-rosi>

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 7.

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН14. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням політичної, економічної, духовно-культурної історії українського державотворення, правових засад та етичних норм.	МН 1.1 – лекція МН 1.3 – бесіда МН 7 – аналітичний МН 9 – порівняння МН 10 – узагальнення МН 20.2 – дискусія, диспут МН 18 – самостійна робота вдома МН 20.3 – мозковий штурм	МФО 4 - поточний контроль МФО 5 – усний контроль (доповіді та дискусія) МФО 8 - тестовий контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 8. Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома змістовими модулями. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Історія української державності»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (С. 1) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (С. 2) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 3) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 4) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 5) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 6) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 7) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (С. 8) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	10
Підсумкова контрольна робота (комплексні завдання)	20
Усього	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка

	виконання завдань	Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90–100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75–89	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60–74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Незадовільний	менше 60	Має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
----------------------	----------	--	---

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90–100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82–89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75–81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67–74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60–66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35–59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0–34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням, з відповідними технічними засобами, обладнанням, приладами, комп'ютерами. Методичні матеріали, робоча

програма та література з навчальної дисципліни «Історія української державності» розміщені у MOODLE.